

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 25 MAART 2025

Vergaderzaal 3

1. Agendacommissie

2. Verzoek tot inspreken op niet geagendeerde onderwerpen Integrale laadvisie gemeente Dordrecht en Plaatsingsbeleid oplaadinfrastructuur elektrische voertuigen Dordrecht

Voorzitter: De heer Safranti
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder H. van der Linden

Insprekers: dhr. Nederhof, dhr. Driehuizen

De voorzitter: Goedenavond allemaal, zullen we gelijk beginnen, want we hebben niet zoveel meer. Goedenavond. Welkom allemaal, mensen op de tribune, mensen thuis. Voordat ik ga beginnen, wil ik vragen om even voor te stellen. Dan begin ik even bij mijnheer Nederhof. Even via de microfoon weer.

De heer Nederhof: Glen Nederhof, inwoner van Dordrecht. En wij komen inspreken. Glen Nederhof.

De heer Driehuizen: Joost Driehuizen, ook inwoner van Dordrecht. Buurman van Glen trouwens.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, raadslid CDA Dordrecht.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks Dordrecht.

De heer De Vries: André de Vries, VSP Dordrecht.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP Dordrecht.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, beter voor Dordt.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Vermeulen: En Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Safranti, de voorzitter van vanavond. Nogmaals, gezien de tijd denk ik dat we toch even ruim de tijd nemen, dat we dit goed vanavond kunnen bespreken. Ik zal even kort toelichten waarvoor wij vanavond hier zijn. Wij hebben in 2021 een beleid vastgesteld, waarin staat hoe de elektrische auto's van inwoners en bezoekers kunnen worden opgeladen in onze stad. Daar wilde de heer Nederhof zo meteen even over spreken. Een van de vervolgacties van de raadsinformatiebrief over het plaatsingsbeleid met nadere regels, een kaart met openbare laadpalen, een verkeersbesluit en een samenwerking met laadpaalaanbieders. Hierover wil de heer Driehuizen ook inspreken. En ik geef het woord nu aan mijnheer Nederhof. Alstublieft. Mijnheer Nederhof heeft volgens mij ook nog foto's die hij wil laten zien. Alsjeblijft.

De heer Nederhof: Voorzitter, dank u wel. Geachte volksvertegenwoordigers, leden van de commissievergadering, wij willen aandacht vragen voor de Integrale Laadvisie gemeente Dordrecht. Een mondvul. Het woord integraal klinkt interessant, maar voor onze inwoners is dat nietszeggend. Evenzo het woord visie, hetgeen een containerbegrip is geworden. Maar de effecten van dit stuk voor het parkeerbeleid zorgen wel voor een oneerlijke verdeling van de toch al krappe parkeerruimte in Dordrecht. Wij kunnen stellen dat de meeste inwoners van Dordrecht voor een beter leefmilieu zijn. Bij overheden, ook in onze gemeente, heerst een obsessief idealisme, betreffende het bezit en gebruik van elektrisch aangedreven auto's door middel van batterijtechniek.

Wij begrepen dat er politieke partijen zijn in onze gemeente die vinden dat iedere bewoner een auto mag hebben en ook een parkeerplek moet kunnen hebben. Inwoners met een kleine portemonnee, en die hebben we echt veel in Dordrecht, zijn de dupe,

want zij kunnen zich geen elektrische auto veroorloven. Mogen zij alsjeblieft ook blijven autorijden? Participatie en communicatie met inwoners laat te wensen over. 19 februari dit jaar zag ik een artikel 40-vraag langskomen, door de Partij voor de Dieren, aan het college, betreffende bezorging Dordt Centraal, betreffende communicatie. Hebben we al meer gehoord dat dat niet zo goed verzorgd wordt. Actuele feiten. Verkoop van stekkerauto's particulieren stort in. De verkoop van elektrische auto's aan particulieren dreigt dit jaar nagenoeg stil te vallen. Brancheorganisatie BOVAG slaat alarm en pleit voor een nieuwe subsidieregeling voor stekkerauto's. Ook kredietverzekeraar Allianz Trade verwacht dat de verkoop van elektrische auto's in de Europese Unie dit jaar verder zal dalen. En blijven volgens ING particulieren terughoudend met nieuwe elektrische auto's. De aankoopsubsidie is dit jaar afgeschaft voor elektrische auto's. Moet nu nog motorrijtuigenbelasting ook betaald worden. Doordat de batterijauto's zwaarder zijn, valt die ook nog hoger uit. Vooral de zakelijke rijder houdt de elektrificatie gaande in 2025. Dit komt mede doordat zakelijke rijders nog willen profiteren van het laatste jaar met een lage bijtelling. Consumenten zijn huiverig om een stekkerauto te kopen, vanwege de gestegen kosten. Eerder constateerde de ANWB al dat de prijs per kilometer met een elektrische auto inmiddels hoger is dan een benzineauto. Autoverkoop in Europa stagneert door minder vraag naar elektrische auto's. Is in 2024 nauwelijks toegenomen. Ook daalde de verkoop van elektrische auto's in Europa. Dat zei ik al. Degene die een keus heeft gemaakt om een elektrisch aangedreven auto aan te schaffen, heeft dat gedaan uit milieuoverwegingen, of uit financiële overwegingen? De leasemaatschappijen hebben veel last van de financiële haalbaarheid, betreffende afschrijving bij de elektrische auto's. Ze zien een teruglopende interesse. Na afloop van leasetermijnen gaan veel elektrische auto's naar het buitenland. In januari van dit jaar zijn 3.383 elektrische tweedehandsauto's uit Nederland geëxporteerd. Vooral de populaire Tesla Model 3 verdwijnt vaak naar het buitenland. Volgens experts van ING worden zo miljoenen aan subsidies weggegooid. NU.nl meldde gisteren dat een derde van de elektrische rijders terug wil naar een brandstofauto, nu de belastingvoordelen voor elektrische auto's de komende jaren verdwijnen. Wanneer de voordelen in 2030 helemaal zijn verdwenen, denkt 60 procent van de rijders eraan om over te stappen. Een derde schaamt zich om een fout toe te geven aan hun vrienden en buren. En een derde deel heeft genoeg geld om zich er niets van aan te trekken. Deze cijfers komen naar voren uit een gezamenlijk onderzoek, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vereniging Elektrische Rijders en de Rijksuniversiteit Groningen. Er deden 3.500 elektrische rijders aan mee. Wel wordt er meer hybride dan voor elektrische auto's gekozen. Daar is veel minder laadtijd voor nodig. Maar hybride 60 kilometer elektrisch en 400 kilometer op benzine. Wat een winst voor het milieu. En niet te vergeten de enorme netcongestie die voorlopig niet is opgelost. Daarom verzoeken wij u, u bent de baas, aan het college te vragen de Laadvisie in Dordrecht te evalueren en actualiseren, met inachtneming van de huidige feiten. Wij verzoeken u vooral te voorkomen dat een tweedeling ontstaat tussen onze inwoners, want de kloof tussen arm en rijk wordt weer groter.

Dat baart ons grote zorgen. Wij verzoeken u het toezeggen van elektrische laadpunten op een lager pitje te zetten bij een aan te wijzen locatie en vooral beter, duidelijker te laten participeren door betrokken inwoners. Het laadgedrag van bestuurders van elektrische auto's aan te pakken. Dat is hem.

De voorzitter: Keurig binnen de tijd.

De heer Nederhof: Binnen de tijd?

De voorzitter: U bent niks vergeten, zo te zien.

De heer Nederhof: Kan langer hoor.

De voorzitter: Kan langer. Mijnheer Driehuizen krijgt zo meteen het woord. Aan u, raad en commissieleden, verzamel alstublieft uw vragen. En na het gesprek van mijnheer Driehuizen kunnen we eventueel vragen stellen. Mijnheer Driehuizen, alstublieft.

De heer Driehuizen: Dank u wel, voorzitter. Ik ken Glen al een tijdje. Ik had mij niet meer dan twee minuten voorbehouden, maar er zijn nu nog volle vijf minuten over. Op 15 februari jongstleden ontving ik een bekeuring voor het foutief parkeren, met een ander doel dan op het bord is aangegeven. Ik was daardoor wat in verwarring geraakt en ben op onderzoek uitgegaan. Deze dag en de beide dagen erna werden zo'n tien boetes bij ons in de straat gegeven voor vergelijkbare vergrijpen. En het gaat mij niet om de boete, maar het gaat mij eigenlijk om het volgende ... En dat is volgens mij iets wat de politiek ook niet wenst. En dat gaat over willekeur en onduidelijkheid. Willekeur ten eerste, als het gaat over de plaatsing van de laadpalen. Er is voor mij als simpele burger werkelijk geen touw meer vast te knopen aan het plaatsingsbeleid en de spreiding van de laadpalen. Bij ons voor de deur staan er vier op een rij. Vier parkeerplaatsen weg. En verderop in de straat weer vier op een rij. Ik denk, waarom wordt dat niet beter gespreid? Die clustering snap ik niet. Maar nog belangrijker, waar is de inspraak van de bewoners? Het hele proces rondom plaatsing van laadpalen is nogal onduidelijk, nogal vaag. Als we kijken naar de aanvragen die mensen moeten doen voor bouwvergunningen en dergelijke, wordt het allemaal netjes gepubliceerd. Is ook een bezwaartermijn. En als het gaat om laadpalen, wordt op basis van het plaatsen van proactieve laadpalen, zoals het in de beleidsnotitie heet, ontstaat er een soort, lijkt het wel, willekeur. Of misschien wel aan de hand van een tender, degene die het meest betaalt, die mag bepalen. Maar er zit gewoon geen logica in. En voor een gemiddelde bewoner is het ook gewoon niet te begrijpen. De publicatie en de communicatie missen wij eigenlijk volledig. Plus de vraag, waarom wordt een aanvrager niet gewoon vermeld? Waarom wordt dat eigenlijk allemaal onder de pet gehouden? Dat komt gewoon vreemd over. Tweede onderwerp als het gaat over de willekeur, zijn de borden. Je ziet hier een bord, toevallig voor mijn woning. 1 terug alsjeblieft. Hier staat het welbekende parkeerbord. Daaronder staat, alleen voor opladen elektrische auto's, met 2 pijltjes. Dat zijn 2 plekken. 2 plekken naar rechts staat het volgende bord, met 2 pijltjes, maar niet het tussenbord ertussen. Auto's denken, dit is blijkbaar niet alleen voor elektrische auto's. Zolang hier niemand staat te laden, mag ik hier ook mijn auto neerzetten. Dat is ook, sinds dit zo staat, heel lang gedoogd. Ik woon daar toevallig zelf.

Ik zie dagelijks, dagelijks is overdreven, ik zie wekelijks boa's langslopen, die niet bekeuren. En deze bewuste week werd er opeens bekeurd. En als klap op de vuurpijl is gisteren nota bene het tussenbordje van de eerste foto verwijderd. Dat is voor mij de ultieme illustratie dat hier geen touw aan vast te knopen is. En als we even verder kijken, naar foto drie, dat is om de hoek, tenminste vlakbij. Daar staat weer, links zit er helemaal geen onderbordje, ook geen pijlen. Rechts staan de beide onderbordjes. De

volgende foto is aan de Singel 268, staat ook weer niks. En weer de volgende foto aan de Viottakade staat alleen het bordje. Er verdwijnen pijlen, bij ons ook. Af en toe staat er 1 pijl. Later is er een tweede pijl bijgeplakt. Met andere woorden, er is gewoon geen touw aan vast te knopen. Kijk, en soms staat er helemaal niks. Is volgens mij de Cornelis van Beveren. Kijk, en dit was de eerste situatie, 1 pijltje. Daar is later een pijltje bijgeplakt. Kijk, en dan is het op een gegeven moment wel heel makkelijk bekeuren aan de mensen. En nogmaals, het gaat mij persoonlijk niet zozeer om die bekeuring, maar het gaat echt puur om de willekeur. Er is gewoon geen touw aan vast te knopen. Kom ik bij het derde punt inderdaad, de willekeur. De boa's die, afhankelijk van de persoon, hun eigen interpretatie van de borden pakken en gaan bekeuren. Het verzoek aan jullie als commissie is eigenlijk tweeledig. Enerzijds om het college te verzoeken het plaatsingsbeleid transparanter te maken, en wat mij betreft synoniem te maken aan het aanvragen van een vergunning voor een dakkapel. Gewoon publiceren, wie vraagt de vergunning aan? Publiceren bezwaartermijn en dan plaatsen. In plaats van op basis van het verzamelbeleid, waarin werd gezegd dat er 618, 618 waren het toch, parkeerplaatsen door de gemeente toegewezen mochten worden, in dit kader. Vervolgens volledig niet transparant dat toepassen. Tweede verzoek aan u als commissie, is om het college te vragen om de willekeur en de onduidelijkheid eruit te halen. 1 soort bord, 1 soort handhavingsbeleid. Want dit is gewoon voor de normale burger niet meer uit te leggen. En zeker als je een bekeuring hebt gehad, denk je helemaal, waar zijn we mee bezig? Maar goed. Ik denk dat het stukje vertrouwen in de lokale politiek wel baat heeft in, in ieder geval, de transparantie en de uniformiteit op dit gebied. Tot zover mijn betoog.

De voorzitter: Dank u wel. Ook keurig binnen uw tijd. Ik heb een drietal verzoeken van mijnheer Nederhof gehoord en een tweetal verzoeken vanuit u richting de commissie- en raadsleden om dat bespreekbaar te maken eventueel. Mijnheer Van Dam Timmers, u had een vraag, volgens mij.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Dank aan beide sprekers ook voor het inspreken over dit interessante onderwerp. Zijn natuurlijk een hoop mensen met elektrische auto's, ook een hoop mensen die dat niet hebben. Ik denk dat dat een terecht punt is. Ik wilde heel even ingaan op het punt van de inconsequente borden. Ik denk dat u daar een goed punt heeft van dat het onduidelijkheid geeft. En zeker die foto's die u heeft, die geven daar een goed beeld van dat dat best lastig te interpreteren is. Ik neem aan dat u dat eerder ook al aan de gemeente heeft toegestuurd dat dat niet goed ging. Heeft u dat gedaan en is daar een reactie op gekomen, is mijn vraag?

De heer Nederhof: Naar aanleiding van dat er in een week tijd zo'n tien bekeuringen komen, dan gaat iedereen in de buurt zich afvragen, wat is hier aan de hand? En daar is wel een mailwisseling met de portefeuillehouder over gegaan. Maar jullie zijn de baas. Jullie moeten maatregelen treffen in de verzoeken die wij doen aan u. En wij constateren deze feiten. Een ambtelijk antwoord was goed natuurlijk, maar je doet er verder niks mee. Daar kunnen wij niks mee.

De heer Driehuizen: Kijk, en totdat er bekeuringen komen, geef je je eigen interpretatie aan die borden en is er in principe niet zoveel aan de hand. Totdat er in de bekeuringen ook geen lijn meer is te ontdekken. Vandaar dat wij hier ...

De heer Gorter: Voorzitter, mag ik daar een vervolgvraag op stellen, want mijnheer Kuhlmann had ook zo'n vinger opgestoken. Maar ik weet of hij ...

De voorzitter: Inderdaad, mijnheer Kuhlmann. Maar ik wil toch even twee punten met jullie delen. Ik hoor zojuist van de griffie dat dit punt ook geagendeerd is. Ik zou ook zeggen, neem je vragen desnoods mee, dan hebben we meer de tijd en ruimte straks om dit verder te bespreken. Voor de mensen die net binnen zijn gekomen. We zijn wat later begonnen. We lopen iets uit. Mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Even voor alle duidelijkheid, waar heeft u een bekeuring voor gekregen?

De heer Driehuizen: We kunnen de foto's ook ... Ikzelf heb een bekeuring gekregen, die staat zelfs op de ... Even één naar rechts.

De heer Nederhof: Die was het. Die.

De heer Driehuizen: Nee, deze. Toevallig ook mijn auto. Ik heb hier een bekeuring voor gekregen. En als je goed kijkt, zie je daar een stekker wel in zitten. Ik heb een hybride auto. Die had ik op dat moment er niet in zitten, want hij was vol. Ik haal hem eruit. Maar ik ging ervan uit dat wij hier mochten parkeren, zonder te stekkeren. Omdat links het bord staat, alleen voor stekkerauto's, en rechts staat dat niet. En velen met mij. Vandaag de dag stond er de hele middag ook weer een auto gewoon. Of nee, gister. Vandaag niet meer trouwens, want de borden zijn gewijzigd. Maar als je die twee borden naast elkaar zet, links zeg je, alleen voor stekkerauto's, rechts staat dat er niet.

De heer Gorter: Voorzitter, mag ik nog even?

De voorzitter: Ja, mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Want stond echt specifiek? Want volgens mij is het naar mijn mening ook nog steeds zo dat het een lastig verhaal is als je een bekeuring krijgt om hem te handhaven op basis van dat jij op een parkeerplaats staat waar je eigenlijk met een stekkerauto moet staan. Want daar is ook wat jurisprudentie over. Ik ben eigenlijk wel heel erg benieuwd wat er nu op die beschikking staat. Waar heeft u precies een bekeuring voor gekregen?

De heer Driehuizen: In de beschikking staat letterlijk, parkeren met een ander doel dan op het bord is aangegeven. Dat staat er.

De voorzitter: Duidelijk.

De heer Driehuizen: En ik ga dat bij justitie nog wel ... Ik vind het wel interessant om daar gewoon over door te praten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil mijnheer Kuhlmann nog even het woord geven. En daarna wilde ik eigenlijk richting een afronding. Dan mevrouw Pichel, het laatst. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Ik heb vier vragen. De eerste is heel snel en kort. Mijnheer Nederhof, u had een goede presentatie. U had het volgens mij ook uitgeschreven. Kunt u dat naar mij, en misschien ook naar anderen die daarin geïnteresseerd zijn, opsturen? Want u heeft allerlei cijfers. U heeft daar veel werk in gestoken. De tweede vraag, hoe zit het met de bezettingsgraad? Ik zal u vertellen, alle vormen van mobiliteit zijn ons dierbaar. Dat geldt voor alle auto's, elektrisch en de gewone auto. Worden die plekken nu gebruikt door elektrische auto's of staan ze leeg?

De heer Nederhof: Ik zal antwoorden, alsjeblieft.

De voorzitter: Mijnheer Gorter, of mijnheer Nederhof.

De heer Nederhof: Maar het is zo dat overdag staan die vier plekken gewoon op rij leeg, over het algemeen. En het laadsysteem in Nederland is dat eigenlijk, als de mensen thuiskomen, dan is het volle bak. En dat is die laadcongestie. In den lande is dat volop bezig. Ga lekker laden op je bedrijf en zorg hier dat hij vol is.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

De heer Kuhlmann: Nee, sorry, even ... Ik wil ook graag weten, hoe kijkt u naar, want dat zou misschien ook een oplossing kunnen zijn, als mensen die een elektrische auto hebben wat meer mogelijkheden krijgen om vanuit huis met een verlengkabel hun auto op te laden? Want dan heb je niet zo'n speciale plek nodig. Hoe kijkt u daarnaar?

De heer Nederhof: Feitelijk is dat niet ons doel, want daar kunnen geen snoeren allemaal over de stoepen, als we onze eigen praktijk pakken. Maar dat vind ik een andere materie.

De heer Kuhlmann: Zouden dat een verbetering zijn, dan die gereserveerde plekken?

De heer Nederhof: Nee, ik denk het niet.

De voorzitter: De laatste vraag en dan ...

De heer Kuhlmann: Het laatste is eventjes rondom die borden. Helemaal mee eens, dat moet duidelijk zijn. Maar ik ben wel even benieuwd, je kunt natuurlijk de situatie hebben dat er zo'n plek is nu dat stekkers aan twee kanten kunnen zitten, maar aan één kant zo'n pijl. Wat mij betreft, maar ik ben benieuwd hoe u ertegenaan kijkt, is dat, op het moment dat er nog niet zoveel elektrische auto's zijn, beter dan meteen twee pijlen. Als het verandert, moet het wel duidelijk worden aan gegeven. Maar vindt u het ook goed als je daar een beetje flexibiliteit in hebt en niet meteen, als zo'n ding er staat, twee pijlen erbij zet, als er misschien maar in eerste instantie eentje nodig is?

De heer Driehuizen: Ik vind dat op zich helemaal niet zo'n gek idee. Alleen voer dat dan wel consequent door. En het wordt te pas en te ... Wij hebben letterlijk gezien dat er een mannetje kwam met een plakpijl en die plakt hem erbij. Dan denk ik, goed ...

De heer Kuhlmann: En kreeg u toen een briefje thuis van, het is veranderd?

De heer Nederhof: Nee, natuurlijk iet.

De heer Driehuizen: Ook dat. Dat is trouwens ook een goede.

De heer Nederhof: Communicatie.

De heer Driehuizen: Als Stedin wat gaat doen en het trottoir gaat open, dan krijgen we uitgebreid de communicatie van tevoren. En dit, dan komt iemand aan de auto, die plakt het erop en die rijdt weer door.

De voorzitter: Mijnheer Driehuizen, dank u wel. Mevrouw Pichel, tot slot.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Nederhof. Want de heer Nederhof zei in zijn verhaal iets over een onderzoek wat was gedaan. En het ging een beetje snel. En dat ligt niet aan u, maar dat ligt aan mijn lange dag. Maar ik wilde eigenlijk iets meer toelichting vragen, maar misschien is het in het kader van tijd makkelijker om te vragen of u er iets over kunt delen met de griffie? Want ik wilde eigenlijk weten, even de inhoud, waar is het uitgevoerd, door wie, waar is het gepubliceerd?

De heer Nederhof: Ik heb in mijn schrijven ... Dat komt naar u toe. Daar staat het in welke partijen dat onderzocht hebben. Universiteit van Groningen en nog wel een paar heel belangrijke partijen en 3.500 elektrische rijders. Naar de griffier gaat dat toe. Dan heeft u het.

De voorzitter: Fijn. Dank u wel. Nog een punt? Zo bedoel je. Mijnheer is jarig. Ik wil eigenlijk richting een einde, gezien de tijd, want andere commissies lopen natuurlijk al door en wij zijn hier wat later begonnen. En tot slot nog, mijnheer Nederhof, aan u het woord.

De heer Nederhof: Dank je wel. Degenen die mij kennen, weten dat ik elk mogelijk moment onder de aandacht wil brengen dat waterstof een belangrijk onderdeel wordt voor vervoer zonder fossiele brandstof.

Taxibedrijf Stam, bekend, heeft nu drie auto's op waterstof rijden, en naar volle tevredenheid, met een tankstation om de hoek. Die hebben geen laadpalen nodig. En nu nog HVC, Qbuzz en gemeentelijke voertuigen. Dan is het helemaal een grote stap. We hebben een tankstation. Er is ook een Subsidieregeling Waterstof In Mobiliteit. Ik zal u een tip geven, volg de site MissieH2 voor alle ontwikkelingen betreffende waterstof, over heel de wereld. Je zal versteld staan. Dat was het. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: We hebben u gemist, mijnheer Nederhof. Dank u wel. Nogmaals, bedankt voor uw aanwezigheid. Neem alsjeblieft je flesjes, je drinken mee en fijne avond trouwens. Bedankt ook voor '...'.

3. Instemmen met uitgangspunten “Gemeente Dordrecht Implementatie Recyclatarief” - Raadsinformatiebrief

Agendapunten 3 en 4 worden samen behandeld.

4. Raadsinformatiebrief over Resultaten afvalscheiding Dordrecht 2023 - Raadsinformatiebrief

Voorzitter: Mevrouw Pichel
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. Van den Berg (CDA)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder T. de Jonge

Ambtelijke ondersteuning: dhr. Fokkens, mevr. Dreuning, mevr. Lasterie

Insprekers: dhr. Kruizinga

De voorzitter: Zo, dames en heren, raads-, commissieleden, welkom namens de wethouder. Welkom aan de mensen op de tribune. Welkom aan de mensen thuis.

Wij zitten hier bij de commissievergadering, een beeldvormende vergadering, raadsvoorstel instemmen met uitgangspunten Gemeente Dordrecht Implementatie Recyclatarief, in combinatie met de raadsinformatiebrief over Resultaten afvalscheiding Dordrecht 2023. Extra welkom aan onze gasten en ambtelijke ondersteuning, de heer Fokkens en mevrouw Dreuning. We hebben een externe gast, de heer Kruizinga van de gemeente Zwolle. Die is uitgenodigd door het college. En voor het verslag wil ik vragen aan de raads- en commissieleden om zich voor te stellen. Ik ga links van mij beginnen.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

Mevrouw Dreuning: Sjaak Dreuning, ambtelijke ondersteuning.

De heer Kruizinga: Marco Kruizinga, gemeente Zwolle.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordt.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks Dordrecht.

De heer De Vries: André de Vries, VSP Dordrecht.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP Dordrecht.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter voor Dordt.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer De Heer: Robert de Heer van de ChristenUnie/SGP.

De heer Safranti: Mehmet Safranti, DENK Dordrecht.

Mevrouw Lasterie: Paulien Lasterie, ambtelijke ondersteuning.

De voorzitter: En mijn naam is Ruby Pichel. En ik ben uw voorzitter. De reden van deze vergadering. We zijn hier bijeen voor een tweede technische vergadering, een tweede technische briefing. En dit is naar aanleiding van het raadsvoorstel met recyclatarieven. En dit is ook de derde keer in 2025 dat we over afval praten. Want in januari was er ook al een kennissessie, in afwachting van het raadsvoorstel. Aan het dossier zijn schriftelijke antwoorden op de vragen toegevoegd ten opzichte van vorige keer.

De opzet van de avond is als volgt. Er is een presentatie voorbereid door de ambtenaren. Er wordt ook een korte presentatie gegeven door de heer Kruizinga, waar hij ingaat op de vragen die eerder zijn gesteld door uw commissie. En daarna kunt u uiteraard uw vragen stellen. Aan wie mag ik als eerste het woord geven?

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Ja.

De heer Kuhlmann: Bij de vorige beeldvormende vergadering, toen die afgesloten werd, werd er gesproken over deze vergadering en de opzet daarvan. En ik kan me herinneren

dat op initiatief toen van Beter voor Dordt, de heer Katif, ook werd gevraagd, kan er ook niet iemand vanuit de gemeente Arnhem komen? Een gemeente waar men diftar had, maar ook weer heeft afgeschaft. Dat is ook zo geconcludeerd. Maar ik zie daar nu niet iemand van u aan tafel zitten. En ik hoorde u daar ook niet iets over zeggen. Komt dat vandaag aan bod?

De voorzitter: We krijgen even een antwoord van mevrouw Dreuning.

Mevrouw Dreuning: We hebben een presentatie voorbereid, maar wij zijn ook in gesprek gegaan met een aantal gemeenten, die al dan niet een recycletarief hebben ingevoerd, die inderdaad van een grotere grootte zijn en die niet aanwezig konden zijn bij deze sessie. En een van die gemeenten is inderdaad de gemeente Arnhem.

De voorzitter: Is dit voldoende voor u zo, de heer Kuhlmann?

De heer Kuhlmann: Jammer dat ze niet aan tafel zitten, maar ik ga met belangstelling kijken naar wat er gepresenteerd wordt.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik even kijken. Mevrouw Dreuning, u gaat beginnen met de presentatie? Ja? Gaat uw gang.

Mevrouw Dreuning: Laat ik inderdaad even beginnen met hetgeen wat we opgehaald hebben. Ik wil eigenlijk niet ingaan op de informatie die wij u vooraf gestuurd hebben. Als u daar vragen over heeft, dan is dat natuurlijk altijd wel mogelijk. Maar zoals ik al zei, we hebben wel een rondje langs de velden gedaan bij gemeenten die groter dan 100.000 inwoners zijn, die meer als 30 procent hoogbouw hebben. En in dit geval hebben we met 3 grote gemeenten gesproken, die alle 3 geen recycletarief hebben ingevoerd. En dat zijn de gemeenten Tilburg, Alphen aan den Rijn en Arnhem. En wat wij met hen hebben doorgenomen is, lopen zij tegen ... Want het thema van de avond was bijplaatsingen. In dat thema hebben wij met hen gesproken. En wij zijn met name ingegaan op, wat zijn voor hen de succesfactoren geweest in hun aanpak bijplaatsingen. En dan zeg ik succesfactoren redelijk ruim, want alle grootschalige gemeenten in Nederland hebben last van bijplaatsingen. Sterker nog, NVRD heeft in de afgelopen jaren onderzoek gedaan, 92 procent van alle gemeenten in Nederland heeft last van bijplaatsingen. En ik heb even opgehaald een groot setje van wat zij zelf aangeven wat voor hun belangrijk is geweest in hun aanpak. Dan neem ik u mee.

Op het gebied van educatie geven zij aan dat het niet alleen belangrijk is om lessen op scholen en buitenschoolse opvang te organiseren voor kinderen, maar met name ook lessen voor nieuwe Nederlanders te organiseren. En op die manier het een en ander over hoe het werkt in de inzameling te organiseren. Op het gebied van laagtaligheid, want daar speelt ook een item rondom bijplaatsingen, geven ze aan dat het ... En daar ging Alphen aan den Rijn heel duidelijk op in. Die zei, wij hebben als gemeentelijk standpunt dat we alleen in het Nederlands communiceren. Daarop lopen we stuk in onze aanpak voor bijplaatsingen. Wat zij heel erg duidelijk meegeven is, let heel erg op voor het stukje, communiceer meertalig en communiceer ook in plaatjes. Maak het vooral heel visueel wat je wil hebben. We hebben gekeken naar participatieprojecten die in al die gemeenten lopen. En dan hebben we projecten die te maken hebben met containeradopties, waarbij inwoners inderdaad het gebied rondom een container zelf ook

schoon willen houden en daarin gefaciliteerd worden. Dan hebben het over samenwerkingsverbanden om de buurt schoon te houden, wat hier in Dordrecht de Dordtse Doorpakkers zijn. Dan hebben we het over aandachtsprojecten. Dat is ook hetgeen wat Arnhem steeds aangeeft. Het is belangrijk om in plekken waar het niet goed gaat extra aandacht naar hotspots, probleemelementen neer te zetten, waardoor ... En die aandacht ook steeds te verschuiven. En wat zij ook aangeven, is het betrekken van ... En dat heb ik ook met ... Dat is een gemeente die net niet aan die 100.000 inwoners zit, maar wel ook grootstedelijk is. Ik heb ook met Noordwijk over de problematiek gesproken. En die hebben hele goede ervaringen met het betrekken van uitzendbureaus van arbeidsmigranten, omdat dat juist een groep is die vaak helemaal ... Omdat die komen, tijdelijk verblijven en ook weer vertrekken. Daar speelt een hele andere problematiek dan mensen die zich hier willen vestigen. Daar speelt ook een element. En verder werd er geopperd om samen te werken met kerken en moskeeën voor participatiegroepen. Dan hebben we gekeken naar monitoring. Het is belangrijk om te meten.

De voorzitter: Momentje. Een interruptie, een vraag van de heer Kuhlmann, VVD.

De heer Kuhlmann: Over het blokje participatie, want ik merk nu, u gaat door naar een volgend onderwerp. Ik weet, in Arnhem hebben ze de, misschien wel zou je het kunnen noemen, ultieme vorm van participatie, namelijk een referendum onder alle inwoners. Waarbij de meerderheid van de mensen toen zei, nadat er al werd gewerkt met een tarief, om dat juist af te schaffen, om daarmee te stoppen. Wat is de terugkoppeling geweest op dat onderdeel, op die participatie, dit referendum wanneer u met de collega's in Arnhem heeft gesproken?

De voorzitter: Mevrouw Dreuning.

Mevrouw Dreuning: Komt hier bij dit puntje aan de orde, in het stukje monitoring. In Arnhem na het referendum is er een burgerpanel opgericht. En die zijn met elkaar gaan zitten van wat ze dan wel willen in dat hele verhaal. En daarvan zijn de eerste resultaten nu bekend. En dat is een hele set aan maatregelen die erin zit. Maar de eerste voor mij verrassende stap na het vorige besluit was dat de inwoners ervoor gekozen hebben om de verzamelcontainers in ieder geval weer achter slot en grendel te willen hebben. Dat ze alleen nog maar opengaan met toegangspassen.

En een burgerpanel is nog ... Want het is nog niet verder behandeld door de raad. Het is nog niet in gang gezet. Maar dat is wel een van de resultaten die uit het burgerpanel is gekomen. Bovendien herkennen wij, en dat zegt Arnhem ook, op het moment dat je in het begin van een traject zit, als de weerstand hoog is, herkennen wij dat mensen, en dat hebben we ook steeds gezegd ... Dat er weerstand is in het verhaal. En daar reflecteert Arnhem ook op, dat het moment van stoppen is daar genomen na de eerste vijf maanden. Dat is midden in het kinderziektmoment daarin. En na dat eerste jaar is daar inderdaad uitgekomen dat de eerste reactie van mensen is, dat nu de containers openstaan dat ze in een situatie zijn terechtgekomen die ze ook niet willen, omdat dan vervolgens de hele omgeving in hun stad het afval komt brengen.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, vervolgvraag.

De heer Kuhlmann: Een snelle technische ... Wat betreft dat burgerpanel waar u over sprak, waren dat ook, net als bij dat referendum, alle Arnhemmers die daaraan deel konden nemen of was dat maar een heel select groepje, zeg honderd of zo?

Mevrouw Dreuning: Nee, het is breder uitgezet dan honderd, maar ik weet niet exact hoeveel mensen er meededen. Maar het is niet zo dat het alle Arnhemmers zijn die over alle vragen ... Want het burgerpanel heeft echt serieus heel diep op de materie ingegaan.

De voorzitter: Vraag van de heer Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Als ik uw verhaal goed beluister, zegt u, vijf maanden na het instellen van dat diftar is dat besluit genomen. Suggereert u dat het genomen is op basis van te veel emotie en dat er op dit moment bij de gemeente Arnhem wel zoiets is van, hebben we wel de juiste beslissing genomen? Of interpreteer ik u verkeerd?

Mevrouw Dreuning: Ik zeg niet dat het op basis van emotie of geen emotie is genomen. Dat kan ik niet, want dat weet ik niet. Ik zeg dat het in een periode is genomen waarvan we weten dat de weerstand relatief hoog is tegen de verandering. Als je zo'n grootschalige verandering doorvoert, zien we in het land, en dat meten we ook als we tevredenheidstoetsen doen, dat als je een tevredenheidstoets doet na vijf maanden dat je weerstand meet. Op het moment dat je een tevredenheidstoets doet na anderhalf jaar, zie je dat de tevredenheid over het nieuwe systeem groter is dan vooraf. Meer dan de helft van de mensen die over het systeem een positief ... Maar dan heb je een cyclus nodig waarin de er een jaar ingezameld is en de eerste rekening verstuurd is, want voor die tijd zijn mensen nog onzeker over wat het effect is van hun gedrag. Als je dan meet, krijg je andere resultaten. Dat is het enige wat ik zeg.

De voorzitter: Mevrouw Dreuning, ik zie dat er wat vragen komen van de commissie. Hoelang is uw presentatie nog? Misschien vindt u het handig om het af te maken? Zullen we dat even doen? Is dat oké, de heer De Vries? Dat u nog even uw vraag bewaart? Ja. Hoeveel tijd heeft u nog nodig voor uw presentatie, schat u in?

Mevrouw Dreuning: Ik heb nog twee minuten nodig. Dan komt de praatplaat van gemeente Dordrecht. En dan hebben we onze gast uit Zwolle.

De voorzitter: Dan mag u uw verhaal afmaken. Dan doen we nog een vraag van de commissie en dan geef ik het woord aan de andere sprekers. Gaat uw gang.

Mevrouw Dreuning: Dat is hetgeen wat er uit het monitoren gekomen is. En meet vooral heel duidelijk wat de resultaten zijn van de bijplaatsingen. Want zoals ik al eerder zei, we praten over gevoel. En gevoel en meten kunnen nog weleens langs elkaar neerleggen. Ze doen allemaal aan nudging, ze doen ook allemaal aan afvalcoaching, deze gemeenten. En ze zeggen ook, afvalcoaches op hotspots zijn een hele goede manier om te kijken wat er in die buurt op dat moment speelt. Handhaving is heel belangrijk op het moment dat je een recycletarief invoert, maar überhaupt bij de aanpak van bijplaatsingen. Maar de pakkans is laag. Het helpt als je van strafrechtelijke handhaving naar bestuurlijke handhaving gaat. Dan heb je meer kans om daar iets in te bereiken. En

het helpt als je boa's hebt die dedicated zijn op het onderwerp afval, want anders dan is de interesse er wat minder. En verder is het belangrijk dat het schoonmaakteam dat je, want als er vuil staat, moet je het opruimen, coördineert met de inzamelploeg, dat je achter de inzameling aangaat om te zorgen dat het ook een schoon verhaal blijft in dat verhaal. Dan heb ik nog ... Want er werd ook een vraag gesteld over tarieven. Dat is best een heel ingewikkeld verhaal, want daar zijn weinig gegevens van in Nederland beschikbaar over, wat kost het verhaal bijplaatsingen? Ik heb even gekeken wat wij in Dordt in onze normale aanpak kwijt zijn per huisaansluiting. Dat is 5,48 euro per huisaansluiting. En de NVRD heeft eenmalig die uitvraag gedaan aan al zijn deelnemers. Dat is de afvalinzamelende gemeenten. En die komen op 5,60 euro gemiddeld per huisaansluiting. Daar liggen we heel nauw tegenaan. Dat zijn de gemiddelde cijfers. Wij hebben in Dordt ook even voorbereid wat onze aanpak is en hoe wij dat zien in dat plaatje van die best practices. En tegenover mij zit Paulien. En Paulien is degene die in Dordt, vanaf dit jaar, ook verantwoordelijk is voor de aanpak van de bijplaatsingen en die in het geval van het recycletarief ook dat hele verhaal gaat begeleiden om daarop op te schalen.

De voorzitter: Ga er maar aanstaan. Wilt u uw microfoon uitzetten? Ik zag een vinger van de heer De Vries van de VSP. Had u een vraag nog aan mevrouw Dreuning?

De heer De Vries: Ja, ik had nog een vraag, maar dat ging daarnet over het vrijstellen van de pasjes. In Schiedam hebben ze nu een proef gedaan en die zijn pasjesvrij geworden. En daar is gebleken dat er veel minder afval is en dat het veel beter werkt. Wordt er met zulk soort gemeentes, die zulk soort initiatieven starten, ook contact opgenomen? Er zijn volgens het CBS op het moment, in 2023, al 83 plaatsen die aan nascheiding doen. En daar zitten niet de kleinste woonplaatsen bij. Daar zit Amsterdam bij, daar zit Den Haag bij, daar zit Rotterdam bij. En al die gemeentes vertellen dat het gewoon goedkoper is en dat die nascheiding heel goed werkt.

Mevrouw Dreuning: Nascheiding is niet wat er vandaag ter discussie staat. Die hebben we in eerdere sessies meerdere malen behandeld. En we hebben het voor Dordt uitgezocht. En dan is het voor Dordt niet gunstig, met de cijfers die wij nu halen voor bronscheiding, om op nascheiding over te stappen.

De voorzitter: De heer De Vries.

De heer De Vries: Dan ben ik heel erg nieuwsgierig naar die cijfers.

Mevrouw Dreuning: Die zijn al voorafgaand aan de besluitvorming in 2020 bij u behandeld.

De voorzitter: De heer De Vries, ik hoor net van de griffie dat die ook in de raadsinformatiebrief zijn toegevoegd. Die staan bij de stukken. De heer Hartmeijer, SP.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Ik ben even benieuwd of er ook iets gezegd is vanuit de drie gemeenten die gecontacteerd zijn, of er ook iets te zeggen is over de situatie met afval in specifieke wijken, waar bijvoorbeeld een opstapeling is van sociale

problematiek. Want ik hoorde al iets over arbeidsmigranten. Dat speelt in Dordrecht ook. Die is soms ook geclusterd in een bepaalde gemeenten, die bij elkaar wonen. Ik weet niet of daar nog iets van gemeld is vanuit die gemeenten?

Mevrouw Dreuning: Dat is wat zij zeggen, zorg dat je in je participatie oog hebt voor verschillen die in je gemeente zijn en sluit ook aan bij elementen waar je die mensen kunt bereiken. Dat kan zijn taallessen voor nieuwe Nederlanders dat kan zijn arbeidsbemiddelingsbureaus van arbeidsmigranten, zodat je de ingang hebt op de plek waar die mensen daadwerkelijk komen.

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Kleine vervolg. Misschien ook met de verhuurders van deze bewoners? Is misschien ook wel goed om daar contact mee te krijgen.

De voorzitter: Dan zie ik nog een vraag van de heer Roggekamp van Gewoon Dordt.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik weet dat we het de vorige keer heel erg over bijplaatsing hebben gehad. Alleen uit de documenten die we er nu bij hebben gekregen, ben ik eigenlijk geschrokken dat het blijkt dat wij meer restafval hebben door de afkeuring van gft. Dat steeds meer gft-afval, doordat er andere dingen in zaten, zijn afgekeurd, wat daardoor automatisch restafval wordt. En eigenlijk ben ik heel benieuwd of er te achterhalen is wat daar de reden voor is en of de steden die naar dftar zijn gegaan ook bijvoorbeeld hebben gezien dat dit daar nog erger is geworden? Want ik zie hier een tendens, die ik me zomaar zou kunnen voorstellen, dat als ik moet gaan betalen voor mijn afval dat ik minder ga scheiden, en dan komt er maar wat anders bij mijn gft. Is daarnaar gekeken?

De voorzitter: Mevrouw Dreuning.

Mevrouw Dreuning: Ja. U heeft een rapport erbij gekregen van IPR Normag, dat daar heel specifiek op ingaat. En het is zelfs zo dat in steden die een recycletarief hebben ingevoerd, dat de kwaliteit van gft en de kwaliteit van PBD in principe, als ze al een tijdje het ingevoerd hebben, iets beter is dan de kwaliteit van de gescheiden stromen in gemeenten die dat niet hebben ingevoerd. De kwaliteit van oud papier kan net iets slechter zijn in gemeenten met een recycletarief. Het is een periode, zoals we net zeiden, waar er weerstand is, waarin mensen ook moet wennen en een ander alternatief zoeken. Dat weten we. Daar moeten we ook op acteren. Het is niet zo dat je automatisch een betere kwaliteit van grondstoffen krijgt. Maar doordat je er meer aandacht aan besteed en daar ook actief op stuurt, weten we dat er in de recycletarief gemeenten, en daar wordt dan ook actief op gestuurd, uiteindelijk de kwaliteit niet heel veel, niet spectaculair, maar iets beter is.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat ik nu het woord ga geven aan mevrouw Lasterie voor haar deel van de presentatie.

Mevrouw Lasterie: Dank je wel. Als het goed is, is er nog een praatplaatje binnengekomen. Klopt dat?

Mevrouw Vermeulen: Die is te laat toegestuurd. Die zit wel in de stukken. Die komt wel in de stukken, maar die is niet op het scherm.

Mevrouw Lasterie: Jullie hadden deze presentatie voorafgaand bij de stukken ontvangen. En we hadden die vertaald naar, ik vond het best wel zelf, een mooi praatplaatje. Dat is een beetje beeldend gemaakt over datgene wat in deze presentatie staat. Aan de andere kant, het is dezelfde inhoud. Ik ga gewoon dan deze volgen.

Mevrouw Vermeulen: Hij is toegevoegd. Het zijn veel stukken. Hij heet praatplaat. En het zou kunnen dat die nog moet verschijnen, want hij is echt later toegestuurd. En het systeem moet nog synchroniseren. Ik kan niet meer doen voor jullie. Hij komt.

Mevrouw Lasterie: Dan volgen we gewoon de presentatie die jullie voorafgaand hebben ontvangen. Ik ben Paulien. Ik ben primair verantwoordelijk, zo mag ik het wel stellen, voor het aanpakken van bijplaatsingen in Dordrecht. In december begonnen. Nog maar recent bij Dordrecht. Maar wel in deze afgelopen drie maanden al een redelijk beeld hoe het gaat. En ook qua problematiek kan je natuurlijk leunen op cijfers die er zijn. Mijn collega heeft net al wat verteld over de ervaringen in andere gemeenten. Er zijn best wel veel parallellen. Dat zullen jullie zo gaan horen. Maar ook wel kansen, dingen die we nu nog niet doen of niet goed doen, maar waar we wel echt mee aan de slag kunnen gaan. Primair verantwoordelijk voor aanpakken van bijplaatsingen. Ik neem jullie mee in wat het eigenlijk behelst, die aanpak. En dat begint eigenlijk met het voorkomen van bijplaatsingen. Elke afvalcontainer in de buitenruimte is een fysiek object. Afval hoort in de container. Ik hoef hem niet ingedrukt toch? Afval moet in een container. Maar we zien doorgaans, dat wisselt ontzettend per plek. Dat ga ik ook nog zo wel duiden, dat ook afval naast containers wordt geplaatst. Wij stellen eigenlijk dat wij het in ieder geval proberen te voorkomen, door in de basis te letten op een aantal pijlers, instrumenten. Het zijn er trouwens niet vijf, maar dat zijn er zes. Ik ga ze heel even snel af. Waarschijnlijk voor jullie best wel herkenbaar. Beginnen bij de voorzieningen zelf. Dat zijn de afvalcontainers. Heel belangrijk, het zal jullie bekend klinken, is dat die afvalcontainers schoon zijn. Ze zijn schoon van uiterlijk, hoe ze eruitzien, maar ook zeker de inwerpopening, de klep. Dat zijn namelijk de plekken waar ... Er is een vraag.

De heer Schalken-den Hartog: De voorzitter zag het niet.

De voorzitter: Sorry.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel, voorzitter. En dank u wel dat u het snel ziet. De basis op orde betekent ook dat er voldoende afvalbakken of containers zijn. En zeker met betrekking tot gft hebben wij volgens mij moeten constateren dat nog niet in alle wijken er voldoende containers zijn voor het gft-afval. Wat ons betreft is die basis, wat dat betreft, nog niet op orde.

Mevrouw Lasterie: Maar daar kan ik zeker wat meer tekst en uitleg over geven. Dan zal ik daar even mee beginnen. Want we zijn nu nog heel druk bezig met het project Basis op orde bij Hoogbouw. Dat betekent eigenlijk dat de afvalpunten die er zijn, dat we die grotendeels uitbreiden. Dat betekent dat als er nu restafval staat, dat we daar PBD bijplaatsen, papier en gft. Maar er is best wel veel maatwerk, want een aantal complexen hebben ook in het pand de afvalvoorzieningen. En daarvan brengen we dan gft buiten,

bij de entree. Het is ter hoogte van de entree, een zogenoemde gft-cocon. Maar de Basis op orde Hoogbouw betekent ook dat er restafvalcontainers verdwijnen. Ik noem even een voorbeeld. Aan de Schorpioenstraat en Sterrenburg hebben we net vorige week, op drie plekken staat een restafvalcontainer, 2 verwijderd en de middelste is uitgebreid met papier, PBD en gft. Maar die voorzieningen voor gft gaan absoluut op orde komen, want bij elke flat met inpandige containers komt er een gft-cocon bij de entree. En bij de afvaleilanden, afvalpunten noemen dat in Dordrecht, komt ook gft te staan. En dat is het vergeten kindje deze fractie, daar moet zeker voldoende voorzieningen voor zijn. Ik ga even door met de voorzieningen. Wat ik al zei, schone kleppen, openingen, zodat ze uitnodigend zijn. De papiercontainers zijn uitnodigend, omdat ze een hele brede opening hebben. Is ook bewust gekozen voor een bovengrondse container. Die hebben een brede soort brievenbusopening. Vergeleken met twintig jaar geleden is er veel meer karton in omloop dan oud papier. Dat maakt het al makkelijker, want je kan dan je doos die om je tv zat gewoon kwijt in de container. Containers moet ook goed in het zicht zijn. Daar bedoel ik eigenlijk mee dat we proberen de omgeving uit de anonimiteit te halen, waar het kan. Het begint allemaal bij de inrichting rondom een containerlocatie. Niet te veel bosschages, zeker geen hekken en hagen, want dat is alleen maar aanleiding tot bijplaatsingen. Mensen zetten graag iets tegen iets aan. Geen prikstruiken, want daar blijft verf aan prikken. Het zijn hele simpele dingen. Maar daarnaast ook de omgeving schoonhouden. Bij voorkeur ook de straattegels schoonhouden, waar het kan. Inzameling. Vanzelfsprekend tijdig legen. Er worden meldingen gedaan bij HVC over volle containers. Op papier kan dat niet, want een aantal restafvalcontainers, zeker voor restafval, die worden op vulgaten geleegd. Dat betekent bij 80 procent gaat er een signaaltje af en moet de HVC die locatie gaan inplannen in het rooster. Maar helaas gebeurt het wel. Maar vaak is dat ook als gevolg van een verklemming.

En dat heeft te maken met dat bewoners een te groot stuk grofvuil bijvoorbeeld, of een te grote zak in de container deponeren, waardoor hij niet meer kantelt. En als het vol zit. Maar hij is niet vol. Toegankelijke containers betekent ook ...

De voorzitter: De heer Kuhlmann, VVD.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, voor wat betreft als zo'n zak klem komt te zitten. Ik ben benieuwd, op het moment dat mensen per zak moeten betalen, verwacht u dan dat die zakken voller komen te zitten en dat dan eerder zo'n zak klem komt te zitten?

Mevrouw Dreuning: We verwachten zeker dat mensen volle zakken aanbieden. Dat betekent niet dat ze ... Want een volle zak kan prima door het verhaal heen. Ook een volle klep kan prima door het verhaal heen. Het verklemmt op het moment dat er een rare vorm in de zak zit of als de trommel niet een zak is, maar andere spullen die erin zitten. Overigens is het ook zo dat als de trommel niet volledig gedraaid heeft, want die vraag verwacht ik daarna, komt er geen tik en wordt er ook geen afrekening gedaan. Dat is bij een recyclesysteem ook geregeld.

De voorzitter: Ik zie nog een heel vragend gezicht. Volgens mij komt er een vervolgvraag.

De heer Kuhlmann: Dan heb ik toch even een vraag aan de spreker van zojuist. Tenzij ik heel iets anders gehoord heb, maar volgens mij hoorde ik u zeggen, zakken die te vol

zijn. Maar uw buurvrouw aan de overkant zegt dat dat niet bestaat. Dan ben toch benieuwd, welke van de twee is het dan? Gebeurt het dat de zakken te vol zijn?

Mevrouw Lasterie: Een afvalzak is 40, 60 liter. Je moet inderdaad een hele grote afvalzak hebben voordat hij verklempt. Het is inderdaad het stuk afval in een afvalzak, bijvoorbeeld een houten plankje wat breder is dan de opening, die er schuin in wordt gedaan waardoor het verklempt. Sommige mensen proberen ook meerdere zakken in één keer erin te gooien. Maar wat ik wel meteen wil melden, want als je het even op de hoop gooit met meldingen, het wordt vaak gemeld als dat hij vol is. En als de reden is verklemming, dan kunnen we daar ook interventies op doen. We kunnen zelfs een top vijf tot tien uitdraaien. En dan kunnen we op die locaties waar dat veel speelt, misschien een soort van onwetendheid qua aanbiedregels, ook erover communiceren. Dat kan fysiek op de plek zelf, maar dat kan ook op andere manieren. Ik ga even door met mijn verhaal, want dan komen we ook meteen bij communicatie uit. We hoorden net al ervaringen bij andere gemeenten inzetten op verschillende doelgroepen, als het gaat om communicatie. Uiteraard zijn we eenduidig in wat wij willen vertellen. Het gaat om aanbiedregels. Het gaat natuurlijk ook bij het project Hoogbouw over afval scheiden, bewoners stimuleren om afval te scheiden. Maar waar je tegenaan loopt, is soms de mensen die laaggeletterd zijn of een niet-westerse achtergrond hebben, geen Engels praten. Daar moeten we rekening mee houden. Veel visueel. Dat doet de HVC ook. Veel in plaatjes werken. En daarnaast wijst de praktijk ook wel uit dat we vertalen waar het kan. Vaak is dan in het Engels. Maar dat de bewoners ook zelf al helemaal wegwijs zijn in als zij een flyer thuis ontvangen in de brievenbus, dat ze die zelf scannen in hun eigen taal, lezen wat erop staat. Daar hoeft je als gemeente niet eens zo heel veel in te doen. Maar visueel in plaatjes dingen communiceren is heel belangrijk. En we doen het ook vanuit een soort handelingsperspectief. We geven aan hoe we het willen doen, maar we helpen ze er ook bij hoe het kan. En daar hebben trouwens de afvalcoaches ook een hele belangrijke rol in. Daar kom ik zeker nog op terug. Samenwerking.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer De Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Voorzitter, toch even een vraag over die communicatie. Juist als ik naar het raadsvoorstel kijk, dan zijn er weinig zorgen eigenlijk die ik daar lees. En er staan er eigenlijk maar twee aangegeven. Die gaan beide eigenlijk over communicatie. In eerste instantie een plan voor communicatie voor de uitrol van dit systeem, als dat er zou komen. En twee is de zorg over mogelijke stijging van kosten, maar dan daarbij ook de goede communicatie daarover, omdat anders inwoners dat niet op de juiste manier zouden begrijpen. Ook als ik dit punt nu lees Basis op orde, zeker, want dat is ook iets wat blijvend nodig is, goede communicatie. Maar waar ik dan heel benieuwd naar ben, als dit ervan komt, komt er dan vooraf ook een stuk of meer informatie naar onze raad om te begrijpen wat dan dat communicatieplan precies inhoudt? Omdat heel veel van het succes, zeker in de beginfase, toch heel erg af lijkt te hangen van goede communicatie en goede verwachtingen. Ik ben benieuwd, als dit ervan komt, komt er dan ook dat communicatieplan, waarover wordt gesproken, naar ons als raad vooraf?

Mevrouw Lasterie: In ieder geval het communicatieplan, als het gaat om het tarief. Daar gaan we inderdaad insteken op de vorm van communiceren, de middelen. Ik denk dat

het ook een combinatie is. Dat geldt ook voor project Hoogbouw, waar we nu nog mee bezig zijn. Veel fysiek communiceren, flyers, bewonersbrieven. En we hebben daarin ook, en daar zeg ik meteen ook de koppeling naar samenwerking, de woningcorporaties met name nodig, hele nauwe samenwerking. Sociale woningbouw, daar zitten ook vaak mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn. Laaggeletterdheid speelt daar ook. Dat is niet alleen fysiek bij de plekken, maar ook in de complexen zelf, bij de flats, bij galerijen. En andere middelen. Social media, maar dat is ook weer een bepaalde doelgroep, want niet iedereen zit op social media. De website kijkt ook niet iedereen naar. Maar het zijn meerdere instrumenten waar we op moeten inzetten. Uiteindelijke communicatieplan en de aankleding daarvan ... Sjaak iets over zeggen.

Mevrouw Dreuning: Wij hebben naar aanleiding van de implementatiefase 1 u ook een raadsinformatiebrief over de communicatie doen toekomen. Dat zullen we zeker ook doen naar aanleiding van implementatiefase 2. Dat is voorzien.

De voorzitter: Even ter info voor de commissie. De praatplaat waar net over gesproken was, die is nu toegevoegd. Als u uw pagina refresht, dan kunt u daarnaar kijken. En dat geldt ook voor de volgende presentatie die gaat komen, dat die er ook staat. En dan is er nog een vraag van de heer Safranti van DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, mijn vraag is eigenlijk naar beide ambtelijke ondersteuning. Want ik hoor constant over, we gaan het beter communiceren, laaggeletterdheid, arbeidsmigranten of mensen met andere achtergronden. Dat is allemaal duidelijk. Prima. Maar als ik naar de kosten kijk wat dat allemaal straks moet gaan opbrengen en wat mensen moeten gaan betalen, dan heb ik het echt over de wijken en met name de kwetsbare wijken, waar de families ook groter zijn, ik hou mijn hart vast. Het heeft niks met informatie delen of met kennis delen te maken, maar het is puur de financiën, denk ik, dat straks een rol gaat spelen. Hoe kijken de mensen daarnaar?

Mevrouw Lasterie: Sjaak, kan jij die beantwoorden, financiën?

Mevrouw Dreuning: Er zijn nog geen cijfers over financiën bekend.

De heer Safranti: Mijn vraag is over de financiën. Puur het aanbieden van bijvoorbeeld een zak kost 1,50 per keer. En als ik 3 kinderen heb en ik ben alleenstaande moeder met een sociaal inkomen, dan wordt het wel lastig, denk ik. Ook al doe je echt heel veel informatie verstrekken, dat gaat niet helpen, denk ik.

Mevrouw Dreuning: Als we het hebben echt over de sociale minima die nu kwijschelding krijgen, die blijven kwijschelding ontvangen in de nieuwe situatie. De nieuwe situatie is wel zo dat de kwijschelding geldt voor het vaste deel en voor het gemiddelde variabele deel. We vragen ook van deze groep mensen dat ze een prikkel hebben op afvalscheiding. Als we het hebben over mensen die niet in aanmerking komen voor kwijschelding, dan is het pas duidelijk wat dit betekent voor de afvalstoffenheffing als we het totale bedrag ... Want mensen betalen nu ook voor de afvalstoffenheffing in Dordt. Alleen betalen ze nu een bedrag voor een meerpersoonshuishouden. En op het

moment dat je alleen maar weet wat het variabele bedrag is en nog niet weet wat het vaste bedrag is, weet je niet wat aan het einde van het jaar het totale bedrag is. Dat verhaal komt naar u toe, want u gaat daarover als raad zijnde. Maar dat is een bedrag dat aan het einde van het jaar, met het vaststellen van de tarieven, bij u terechtkomt. En dan zitten er ook voorbeelden in voor wat het betekent als je zoveel zakken aanbiedt, als je zoveel bakken aanbiedt, et cetera. Daar zitten rekenvoorbeelden op dat moment bij.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag nog een vraag. Ik zie heel wat vingers. Ik wilde even de vraag van de heer Gorter wel toelaten, maar ik wilde ook mevrouw Lasterie haar presentatie af laten maken. En de heer Kruizinga heeft natuurlijk ook nog iets te vertellen. Ik denk als we even de heer Gorter, en dat we dan nog even de presentaties afmaken, want dan hebben we straks ook nog wel tijd voor vragen natuurlijk. De heer Gorter.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Het gaat me even over de Basis op orde. Een prachtig ideaalplaatje. Ik woon in het centrum. Ik zie wat er gebeurt. Als er 1 zak naast de bak wordt gezet, dan volgen er velen. En dat is niet omdat de container het niet doet. Dat is gewoon puur gemakzucht. Dan wordt hij ernaast gezet. Dan denken hele volksstammen, hij doet het niet.

En binnen een mum van tijd zit er een berg vuilniszakken naast die container, die het gewoon doet. Bent u niet van mening dat als de beeldvorming over het betalen per zak, wat maar 11 procent van het tarief is, want 89 procent is een vast tarief, ertoe gaat leiden dat er massaal zakken naast de oplaadpunten gezet worden?

De voorzitter: Mevrouw Dreuning gaat daar antwoord op geven.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, ik heb er wel een klein beetje moeite mee dat er nu een mening aan de ambtelijke ondersteuning wordt gevraagd.

De voorzitter: Als u het in een technische ...

De heer Gorter: Voorzitter, ze hoeven ook niet op de vraag te beantwoorden. Ik geef een praktijkbeeld. Dat is de werkelijkheid in het centrum.

De voorzitter: Ik snap hem.

De heer Gorter: En ik ben erg benieuwd wat daar bijvoorbeeld aan onderzoek over gedaan is.

De voorzitter: U wilt de kijk erop. Dank u wel. Mevrouw Dreuning of mevrouw Lasterie, wie wil daar een antwoord op geven? Gaat uw gang.

Mevrouw Lasterie: Dat is eigenlijk ook ... Ik wil straks even inzoomen ook, als wij kijken naar de afvalcontainers, de afvalpunten, dat we onderscheid maken in hotspots en aandachtslocaties. Maar dat ook heel veel containerlocaties in Dordrecht schoon zijn. In ieder geval doorgaans schoon. Er ligt vrijwel nooit wat naast. Het centrum noemt u als voorbeeld. We moeten daar dan in gaan zetten op de communicatievoorzieningen. Dat kennen jullie waarschijnlijk wel, 95 procent doet het goed en 5 procent doet het niet

goed, en die verpest het voor de ander. Ik denk dat bij dit soort locaties, waar echt heel veel afvalzakken dagelijks bij worden geplaatst, omdat iemand anders het ook al doet, dat daar het sluitstuk handhaving ook met name heel belangrijk is. Daar wil ik ook het volgende over zeggen. Afgelopen jaren hebben we vooral ingezet op strafrechtelijke handhaving. Dat is heel lastig. We doen heel veel controles. Ik geloof vorig jaar zesduizend controles. Maar je moet bij strafrechtelijk verbaliseren ... Dat is een heterdaadje, of je hebt twee getuigen nodig. Dat is heel lastig. We zijn nu aan het uitwerken om meer bestuursrechtelijk te gaan handhaven. En dan wordt het eigenlijk omgedraaid, want dan moet degene ... Het gaat om NAW-gegevens die je kan vinden in een zak. En dan moet degene die aan de NAW-gegevens is gekoppeld eigenlijk zich gaan verantwoorden en aangeven dat hij dat heeft gedaan, of niet. Bij strafrechtelijk is het namelijk andersom. Daar moeten wij de bewijsstukken leveren. Dat is ook de ervaring van andere gemeenten, dat dat bestuursrechtelijk handhaven echt wel iets doet. Dat is gewoon bijna een feit, zou ik zeggen. Dat gaat ook rond bij bedrijven of bij ondernemers en bij bewoners in de binnenstad. Ik ga even verder met mijn presentatie.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie nog ...

De heer Kuhlmann: Over dit onderdeel, die handhaving. Ik weet niet ...

De voorzitter: We hadden even afgesproken dat ze de presentatie af zou maken, want er komt straks nog een presentatie. Kunt u uw vraag heel even bewaren?

De heer Kuhlmann: Ja, maar ik wil graag straks, aan het einde van deze presentatie, de vragen stellen.

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Lasterie: Ik probeer het ook zo kort mogelijk te houden. We hadden net ook monitoring. Daar ga ik even specifieker op in, want monitoring is voor ons wel het pilotinstrument om te weten waar bijplaatsingsgedrag zich voordoet. Wat ik al zei, op heel veel plekken is er helemaal geen probleem, maar een aantal plekken schieten eruit. Dat monitoren doen we structureel, maar we doen het ook heel projectmatig. Want dan bedoel ik ook projectmatig in de vorm van beleid. Zoals dit jaar dat de Basis op orde wordt gebracht bij hoogbouw. Heel simpel als er bij een locatie een afvalpunt moet worden uitgebreid, dan beginnen we vier weken van tevoren al met een soort nulmeting, een voormeting. En dan na uitbreiding van het afvalpunt is nog na vier weken een effectmeting of een nameting. En dan kijken we, is er sprake van een toename, ja of nee? En in welke mate kunnen we daar dan interventies op bouwen? We meten objectief. Dat laten we ook door derden uitvoeren. De hoeveelheid, soort, dat wordt allemaal bijgehouden in Excels. Er worden ook foto's gemaakt, zodat we dingen kunnen vergelijken met elkaar. Er is echt wel veel aandacht voor het analyseren van die gegevens. We hebben een soort lijst van vijftig afvalpunten, die extra aandacht hebben bij HVC, maar ook bij onze boa's, bij onze handhavers. Twintig daarvan zijn echt hotspots. Dat zijn echt plekken waar je kan zeggen dat er meer dan vier keer per week iets naast ligt. Dat zijn er twintig. Je hebt nog dertig aandachtslocaties. Daar gaat het om twee, drie keer per week. En een heel groot deel, wat ik al zei, is niet zoveel aan de

hand. Daar ligt vrijwel nooit wat of heel incidenteel. En wat ik al zei, de effecttoetsen doen we met voor- en nametingen, doen we als we interventies uitzetten. Dat zijn acties, maatregelen om gedrag te veranderen. Dan hebben we het ook nog weleens over tussenmetingen. We meten dan ook weer wat het effect is. En werkt dat niet, dan blijven we zoeken naar de beste oplossing. En soms is dat heel taai. Ik wil ook nog ... Daar kom ik zo op terug. Ga ik even verder naar de volgende pagina. Gedrag. Want uiteindelijk gaat het grotendeels om gedrag, net als dat voorbeeld wat ging over de binnenstad. Belangrijk is om eerst te melden dat we ook soms kleine interventies doen, wat ik al net zei over waar vaak een verklemming is of wat dan ook, dat we daar interventies kunnen doen met fysieke communicatie op de plek. Maar we hebben specifiek veel aandacht voor de hotspots, de twintig locaties. Dat kunnen er ook meer zijn, maar we houden een soort twintig locatielijst aan, waar we heel gestructureerd mee aan de slag gaan. En dat is maatwerk, want elke locatie is weer anders. Hangt af van locatiefactoren. En eigenlijk maken we een soort van plan van aanpak. Dat is niet heel groot. Maar we kijken op welke pilots we ons kunnen richten. En we doen het in ieder geval samen met corporaties, als er sprake is van sociale woningbouw.

Maar het kan ook uiteraard gaan om andere belangengroepen, VvE's. Belangrijke speler is uiteraard ook HVC met haar afvalcoaches. Afgelopen vier, vijf jaar, we hebben ook een gedragsdeskundige bij de ambtelijke ondersteuning, en die heeft heel veel acties, maatregelen uitgevoerd op verschillende plekken in de stad. De ene interventie werkt niet op de ene plek en andere weer wel. Dat is wat ik al zei, die locatie is heel bepalend. En we hebben ook wel voorbeelden van geslaagde, succesvolle locaties. Daar kom ik zo op terug. Handhaving heb ik net ook al genoemd. Meer inzet op bestuursrechtelijk handhaven. Er zijn ook recent echt twee boa's, handhavers vrijgemaakt voor alleen het afvaldossier. En dat is in de brede zin van het woord. Dat kan ook gaan om te vroeg aanbieden van een minicontainer op de aanbieddag. Als het al om 12.00 uur is of op zondag, terwijl het op dinsdag moet zijn, dan kan dat ook bij deze handhavers worden belegd. Successen. Als we kijken naar de afgelopen vier jaar, de aanpak van verschillende hotspots, dan zien we dat daar zeker sprake is van een vermindering van het aantal bijplaatsingen. Op vijf voormalige hotspots is zelfs weinig sprake van bijplaatsingen. Wat ook interessant is, dat wij met het project Basis op orde Hoogbouw, wat ik net al zei, uiteindelijk vervallen ook een aantal afvalpunten. Dat we restafvalcontainers weghalen en dat we andere plekken uitbreiden. Maar we kunnen ook heel bewust kiezen voor een hotspot om die op te heffen, omdat we gewoon zien dat interventies, acties niet goed werken of dat het een hele lange adem heeft. En dan nemen we dit mee in het project, waar het kan. Ik zeg niet dat het overal kan, maar daar zijn we in ieder geval wel mee bezig. En soms heeft het ook te maken met een reconstructie, Hugo van Gijnweg, waar nu een vrij anoniem afvalpunt is. Die willen we eigenlijk gaan opheffen, vanwege die reconstructie. De Tollenstraat is een voorbeeld van ... Er waren drie afvalpunten in die straat. En dat waren ook echt drie hotspots. Die stonden echt in een lijst van Dordrecht van, dit zijn echt probleemplekken. Werd veel bijgeplaatst, vrijwel dagelijks. Veel interventies gedaan. Fysieke communicatie. Communicatie in de portieken. Laagbouw zat aan de overkant. Die bleken ook bijplaatsingsgedrag te vertonen. En voor deze locatie hebben we gezegd, we gaan hier de afvalcontainers weghalen, de afvalpunten en we gaan aan de Genestetstraat uitbreiden. Het mooie is wel dat het zogenoemde waterbedeffect uitbleef. Het is nog steeds een aandachtslocaties, maar het heeft echt wel heel goed uitgepakt. Eisingahof,

ik heb dat zelf niet gedaan, die actie en interventies. Maar daarvan begreep ik ook dat de woningcorporaties heel content waren bij hoe wij dat samen met hen hebben aangevlogen, ook met hulp van afvalcoaches. Want die wil ik echt heel vaak benoemen. En ook de gemeentes. Dat zei net Sjaak al, vrijwel elke gemeente, elk afvalinzamelingsbedrijf heeft afvalcoaches, grondstoffencoaches. Ik heb inmiddels ook met zijn kennisgemaakt. En het mooie is wel dat zij ook echt maatwerk kunnen leveren. Dat zij sowieso bij het project Hoogbouw rondes maken, aanbellen, mensen proberen uit te leggen wat afvalscheiding betekent, en om ze daarin te stimuleren. Maar dat gaat ook over bijplaatsingsgedrag. En dat kan ook op het afvalpunt zelf, dat ze daar gaan staan. Er kan gewoon heel veel.

De voorzitter: Laten we heel even de presentatie afmaken. Dan komen we nog even bij de vragen.

Mevrouw Lasterie: Ik heb al heel veel gezegd wat hier staat. Belangrijk is, wat we nu nog dit jaar doen met het project Hoogbouw, is dat wij het heel integraal aanvliegen. We nemen meteen, en daarom ben ik er ook, de bijplaatsingsproblematiek mee. We kijken ook op basis van de monitoring die we uitzetten met voor- en nameting of er dingen veranderen. Dat kan maar zo. Want ik zou ook liegen als het niet zo is dat een afvalpunt wat je uitbreidt dan altijd goed gaat. Maar dat moeten we goed in de gaten houden, bovenop zitten. Dat doen we. En we hebben ook onze wijkpartners, de woningcorporaties en ook trouwens de wijkambassadeurs. We hebben ongeveer 35, 45 mensen die containers adopteren. Heel belangrijk. Ze doen het echt samen. Minder restafvalcontainers heb ik net al gezegd, voorbeeld van de Schorpioenstraat. En wij verwachten bij invoering van het recycletarief dat het aantal aandachtslocaties, 6 hotspots, maar vooral aandachtslocaties wel meer gaat worden. Dat is ook al net toegelicht. En het staat ook in de stukken. Sjaak, wil je iets toevoegen?

Mevrouw Dreuning: Misschien nog wel ten overvloede. Ik hoor Paulien een aantal keren zeggen, het aantal afvalpunten neemt terug, want er zijn minder restafvalcontainers. En daar bereiden we de grondstoffencontainers naast uit. Dat betekent ook dat veel van de zaken die nu bijplaatsingen zijn, in de vorm van bijvoorbeeld de PBD-zakken terecht kunnen in die grondstoffencontainers. Die niet meer in de openbare ruimte neergezet zullen worden. Is nog wel van belang.

Mevrouw Lasterie: Scheelt ook rommel op straat. Klopt. En als laatste, de laatste bullet. We zijn met best wel een goed ingericht team. We hebben een gedragsdeskundige, die noemde ik al eerder. We werken heel nauw samen met HVC, met de communicatiemensen. Dat is gewoon nauw contact. Dat is veel afstemming. En uiteraard zorgen we er ook voor dat het klantencontactcentrum van HVC en van de gemeente Dordrecht op de hoogte is van alles wat wij buiten doen. Dat is dit jaar, maar dat is ook bij het recycletarief. Dat is natuurlijk een hele belangrijke ingang. Bewoners die gaan bellen, moeten wel goed te woord worden gestaan. Ik denk dat ik het hierbij laat. Dan hebben we ruimte voor de vragen.

De voorzitter: Ik zie een vraag van de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik heb de vragen opgespaard. Ik heb 3 vragen. Om te beginnen, in de presentatie werd er door mevrouw Lasterie gezegd, de bestuursrechtelijke

handhaving, dat dat een kans is om wat meer boetes uit te delen, aan de hand van de adresgegevens die in die zakken zitten. Nou ben ik benieuwd of zij weleens mee is geweest met de handhavers? Ik heb dat weleens gedaan. Het is geen frisse klus, maar wel inzichtelijk. Het punt is namelijk, in heel veel zakken zitten geen adresgegevens. Met de nieuwe of de oude systematiek zijn er heel veel mensen die op die manier toch niet gepakt worden. Dat is de eerste vraag. Of ze daar even op wil reageren. Dan de tweede vraag. Die heeft betrekking op het opheffen van bepaalde hotspots, waar ik iets over hoorde. Mijn ervaring is, als ik bijvoorbeeld kijk naar de voormalig hotspot op de Colijnstraat, echt een probleemgebied, die bak is daar weggegaan. Dat betekent dat er nu op de Hugo van Gijnweg, ik zie aan de overkant al geknik, daar is het een grote bende geworden. Dat is daar erger geworden, doordat die andere wegging. Ik ben benieuwd of mevrouw Lasterie ook daarop kan reageren. En tenslotte de derde vraag. Dat heeft betrekking op slide nummer 3 van de presentatie, waarin staat, het meeste bijgeplaatste afval past niet of hoort niet in de afvalcontainer. Ik ben heel benieuwd waar die informatie op is gebaseerd, want mijn beeld, en ook het beeld van veel inwoners, is anders. Er staan ook dingen naast die afvalcontainers, een matras of een ijskast of iets anders wat er inderdaad niet in past. Maar ik zal even een foto laten zien die ik vandaag kreeg van mevrouw Bea Kok. Ze zit ook hier op de tribune, inwoner van Krispijn. Dit zijn allemaal dingen die gewoon in die bak passen. Hetzelfde geldt hiervoor. Allemaal zaken die gewoon in die bak passen. Hetzelfde geldt hiervoor. Allemaal zaken die gewoon in die bak passen. Hier bijvoorbeeld De Staart, allemaal zaken, die zakken die gewoon in de bak horen, maar daar niet in komen. Hier nog eentje uit Krispijn. Ik kan nog even doorgaan.

De voorzitter: Dat is wel een heel goed voorbereide vraag, de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Maar ik ben benieuwd ook naar of dat echt klopt waar zij dat op baseert, dat het vooral dingen zijn die niet in die afvalbakken passen, want mijn beeld is heel anders.

De heer De Heer: Voorzitter, ik heb een punt van orde.

De voorzitter: Ja.

De heer De Heer: Ik denk te begrijpen dat we krap in de tijd zitten. Ik zie dat we om 22.00 uur aansluitend een vergadering hebben over het Dordthuis. Ik weet ook dat we een gast uit Zwolle hebben. De tijd wordt wel heel krap. Of dat we besluiten inderdaad dat we iets kunnen uitlopen, als dat zou kunnen. Als dat niet is, zou ik willen voorstellen dat we eerst naar onze gast uit Zwolle komen, anders komen ze nooit meer naar Dordt, denk ik.

De voorzitter: We hebben in principe wel iets om uit te lopen, omdat we natuurlijk ook later zijn begonnen. Dan pakken we nog wel de tijd. Maar desalniettemin neem ik heel graag uw voorstel in overweging, dat we het gewoon even strak houden om zoveel mogelijk wel om 22.00 uur af te ronden, ook al kunnen we iets uitlopen. Ik stel voor, de vragen van de heer Kuhlmann worden beantwoord. Ik had de heer De Vries, die had nog een vraag, als hij die kort kan stellen. Als u kort en bondig zou kunnen reageren, kunnen we direct door naar de heer Kruizinga om zijn presentatie te laten doen. Is de commissie het ermee eens?

Mevrouw Lasterie: Prima. Drie vragen. Ik heb ze inderdaad even meegeschreven. De eerste ging over handhaving. Bestuursrechtelijk handhaven, daar heb je NAW-gegevens nodig. U zei, en terecht denk ik een punt, er zitten niet altijd NAW-gegevens in een zak met afval. Sterker nog, bewoners zullen misschien bewust dat eruit laten. Ik vergeet er natuurlijk wel heel duidelijk bij te melden dat we twee dedicated handhavers hebben voor het afvaldomein. En dat die ook, naast dat ze alleen maar boetes gaan uitdelen, ook heel veel zichtbaar zijn. Ze maken hun rondes. Ze zijn zichtbaar. Mensen zien dat ze er zijn. Dat zullen er op termijn ook meer kunnen worden.

Wat ik wel merk uit ervaring uit andere gemeenten is dat het kan wel gaan als een lopend vuurtje, dat er in ieder geval wordt geverbaliseerd op bijplaatsingen. Daar gaat het mij met name om. En natuurlijk, de pakkans is ...

De voorzitter: Mag ik u vragen, iets bondiger te antwoorden, want we gaan echt uit de tijd.

Mevrouw Lasterie: Ja, ik ga wat bondiger. Dan ga ik naar dat verhaal over het verwijderen van een afvalput, en onder andere aan de Hugo de Gijnweg, waar het nu echt een rommel is. Ik kan daar niet goed antwoord op geven, omdat ik de locatie niet goed ken. Daar ben ik ook heel eerlijk in. Het is wel zo, en dan kom ik een beetje terug op mijn verhaal, dat alles wat we veranderen, waar we mutaties doen, dat we ook wel op basis van meten is weten heel veel monitoring ... Kijken wat het verandert. Net als het voorbeeld met de Tollenstraat en het verplaatsen aan de Genestetstraat, hebben we ook gemonitord. Het is niet zo dat we dat op basis van meldingen doen. We hebben toezichthouders rondfietsen, maar we kijken ook echt daadwerkelijk naar hoe het er dagelijks bijstaat. Het derde, eigenlijk de cijfers. U liet net foto's zien dat er heel veel afval naast afvalpunten staan, die gewoon in de container hadden kunnen staan. Het is heel vaak wel dat effect van één iemand zet er iets naast en de rest volgt, en die probeert niet eens meer even te testen of er inderdaad sprake is van een volle container. Ik heb hier wat cijfers als het gaat om meldingen. Een momentje. Die pak ik even. Ik moet wel snel zijn natuurlijk.

Mevrouw Dreuning: Wij sturen de ledigingen op.

Mevrouw Lasterie: Dat is misschien helemaal een goed antwoord, want we hebben daar wel iets over te zeggen. Prima. Dan had ik mijn drie vragen ...

De voorzitter: Is dat akkoord voor u, de heer Kuhlmann, dat het schriftelijk wordt nagestuurd?

De heer Kuhlmann: Ja. En dan even meteen een punt meepakken. Er zijn natuurlijk ook heel veel inwoners die, als ze er een zak naast zien staan, daar niet een melding van maken, maar hun pasje een tweede keer gebruiken en behalve hun eigen zak een andere zak erin doen. Ik denk dat dat tientallen, zo niet honderden inwoners zijn. Die zie je, denk ik, niet terug in de cijfers. Maar als u daar wel cijfers over hebt, dan ben ik ook daar erg benieuwd naar.

De voorzitter: De heer De Vries, VSP.

De heer De Vries: Ik wil dan trouwens nog eventjes graag wel inhaken op wat mijnheer Kuhlmann nu net zegt. Want dat gebeurt dadelijk ook niet meer, dat die tweede zak erin gegooit wordt als je ervoor moet betalen. Dan laat je hem fijn staan. Maar de andere kant van het verhaal is, ik ben eigenlijk heel nieuwsgierig naar of het aantal bijplaatsingen daar ook bijgeteld wordt de zakken die door de wijkambassadeurs en de Doorpakkers dagelijks in de containers worden gegooit.

Ik vermoed dat die 45 containers ... Ik fiets regelmatig door Crabbehof, Krispijn en Wielwijk. En ik denk dat die mannen zo'n paar honderd zakken per dag erin gooien.

De voorzitter: Mevrouw Lasterie.

De heer De Vries: Daar ben ik heel erg nieuwsgierig naar.

Mevrouw Lasterie: We hebben, wat ik al zei, 45 bewoners, om en nabij, die zich inzetten voor een schone woonomgeving. Die zijn een soort containeradoptanten. Goede vraag. Wat wij wel zien, is dat wij proberen die monitoring structureel in te zetten op dezelfde momenten. En die zijn doorgaans voordat HVC er is. En dat is meestal ook al voordat de bewoners, misschien niet een vroege vogel ... Maar dat is meestal in de ochtend. Dan heb je bijplaatsingen van de avond ervoor. Staat op de foto. Wordt gemeten. Maar je kan dat nooit helemaal 100 procent weten. Daar ben ik ook heel eerlijk in. Dan moet je op elke straat ook iemand neerzetten.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer De Vries: Toch nog even op terug. Want die pasjes van die wijkambassadeurs zijn uit te lezen. Daar kan je op zien hoe vaak dat die gebruikt zijn. Dat kan je gewoon tellen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil naar de heer Kruizinga gaan voor zijn presentatie. Alstublieft. De presentatie is niet op het scherm. Ik weet niet of iemand de presentatie kan openen, maar bij mij geeft hij een foutmelding. Maar ik weet niet of bij iemand anders ... U kunt hem wel ... Dan maakt het niet uit dat ik hem niet kan zien. Maar mijnheer kan hem zelf niet zien. De heer Kruizinga heeft zijn eigen laptop. En die kan vanuit zijn eigen laptop werken. En als u als commissie gewoon de presentatie op uw tablet heeft, dan kunnen we daarmee uit de voeten. De heer Kruizinga, aan u is het woord.

De heer Kruizinga: Dank u wel, voorzitter. Maar hij moest eerst even opstarten. Dan beginnen we eerst daarmee. Ik zal even kijken of ik het heel snel krijg. Ik heb hem. Sorry, ik had inderdaad verwacht dat hij op het scherm zou komen, maar dan doen we het even zo. De eerste ziet u, gemeentelijk grondstoffenplan. 2025-2030. Mij is gevraagd om even te vertellen hoe wij de afgelopen jaren in Zwolle zijn omgegaan met het afvalbeleid. En als u dan naar de tweede gaat, ga ik toch even terug naar de geschiedenis. Want in Zwolle hebben we het allemaal langzaam gedaan. We hebben in 2012, dan ga ik nog verder terug, besloten om omgekeerd inzakken in te voeren. Oftewel restafval in ondergrondse containers op afstand en de grondstoffen ophalen bij de huishoudens aan huis. In 2016 tot 2020, dat GGP was bedoeld om 3 sporen te volgen. Namelijk faciliteren, motiveren en uiteindelijk een prijsprikkel invoeren. En faciliteren, zegt het al, wij

moesten ervoor zorgen dat alle huishoudens in staat waren om hun grondstoffen gescheiden aan te bieden. Motiveren, we moesten ook even duidelijk maken waarom dat dan nodig was. En uiteindelijk moest dat dan gevolgd worden door het invoeren van een prijsprikkel. Wij noemen dat tegenwoordig tarief op restafval.

We hebben ooit gekeken naar Zwols belonen, maar dat was een systeem die uiteindelijk belastingtechnisch heel erg onrendabel uitviel. Uiteindelijk zijn we in 2023 overgegaan op het invoeren van een tarief op restafval. En dan zult u zeggen, je zou toch 2020 dat al gaan doen? Dat heeft alles te maken met het faciliteren. De laagbouw, ongeveer twee derde van onze huishoudens, waren al voorzien van alle grondstofcontainers, met het invoeren van het omgekeerd inzamelen. En juist de hoogbouw moesten wij nog doen. En dat heeft best wel wat tijd gekost. Ik denk dat het hier in Dordrecht niet veel anders is als bij ons. De verscheidenheid in wijken, verscheidenheid in bebouwingen. Als je elke keer kijkt, wat is hier van toepassing? Wij maken onderscheid in hele grote complexen van 100 appartementen of minder. Maar zijn ze kleiner, dan ga je naar een ander systeem toe. Maar heb je weer 2 kleintjes bij elkaar, heb je toch weer een grote. Zo zijn we continu aan het puzzelen geweest. En dat heeft gewoon meer tijd gekost dan we eigenlijk wilden. En onze raad was zover dat ze zeiden, als jij dat tarief op restafval willen invoeren, prima, eerst moet iedereen gefaciliteerd zijn. Dat heeft wat langer geduurd. Dat heeft wel een resultaat gehad. Het eerste jaar dat wij tarief op restafval hebben ingehouden, zijn wij voor fijn restafval van 164 naar 97 kilogram fijn restafval per inwoner per jaar gegaan. En dat is inclusief de 6 kilo luiers, die men keurig netjes apart in luiercontainers doet. En dat heeft te maken met het feit dat onze raad heeft besloten om het invoeren van tarief op restafval zacht te laten landen. Daar zat onder andere ook in dat ik luiers en incontinentiemateriaal gescheiden inzamel. Wel gelijk het verhaal daarbij, we hebben geen recyclecapaciteit ervoor. Dat wordt alsnog integraal verbrand met de rest. Vandaar dat het bij deze kilo's in zit. U ziet het andersom ook in de gevolgen voor de grondstoffen. Pmd is enorm toegenomen. En ik zal het proberen kort te houden. Gft is enorm toegenomen. En opk is ongeveer gelijk gebleven. Maar met een steeds verdergaande digitalisering ben ik daar helemaal niet ontevreden over. En daar wil ik ook nog even bij vermelden dat bij die hoeveelheid restafval die u zag, die 97 kilogram, daar zit ook de afkeur van afgekeurde grondstoffen, want dit is allemaal veel schoner. En daar zitten ook de bijplaatsingen bij. Die zitten in die 97 kilogram. Wij zaten altijd onder het gemiddelde van een stedelijkheidsklasse 2 gemeente. Sinds wij diftar hebben, zitten wij daarboven. Wij zijn daar best heel blij mee. Je ziet het vervolgens ook in je tarieven, de kosten die wij moeten maken. Als ik dan even verder ga, nog even specifieke afvalstromen, wij hebben een GRIP-wagen. Ik hoorde net al iets van, je afvalstromen die er eigenlijk niet in horen. Wij hebben een GRIP-wagen. Dat is eigenlijk feitelijk een klein mobiel brengstation, dat 1 keer in de 14 dagen in alle buurten komt en waar je ... Iedereen heeft weleens een plankje. Dat hoort eigenlijk niet bij het restafval. Maar het is te weinig om helemaal mee naar het milieubringstation toe te gaan. Dat geldt ook voor een aquarium. Dat geldt voor piepschuim. Allemaal van dat soort fracties die eigenlijk niet bij het restafval hoort, maar ook in zulke kleine hoeveelheden vrijkomt dat je daar niet helemaal voor naar het milieubringstation gaat. Daar hebben wij de GRIP-wagen voor. Daar win ik echt de oorlog niet mee hoor, want dat is nog geen 2 kilogram per inwoner per jaar. Maar het zorgt er wel voor dat heel veel mensen het gevoel krijgen, hier kan ik nog net even wat meer mee doen. En je ziet het in de totale resultaten. Daaronder nog even het aantal luiers wat men heeft. Aantal huishoudens die

dat doen. En daar zijn wij heel schappelijk in. Iedereen die zich feitelijk aanmeldt, al die dingen zitten achter toegangscontrole. Dat geldt ook voor onze grondstofcontainers.

Die zetten we steeds meer achter toegangscontrole, zodat alleen de mensen die aangemeld zijn er ook gebruik van kunnen maken. Dat heeft alles te maken met de kwaliteit die we willen waarborgen. Dat geldt ook voor die luierscontainers. Iedereen kan dat aanvragen. Ook iemand die zijn kleinkind bijvoorbeeld elke week een dag over de vloer heeft, die kan ook toegang krijgen met zijn milieupas tot die container, om ook de luiers van het kleinkind daarin kwijt te raken. Maar je kan ook je incontinentie ... Maar er wordt ook niet gevraagd, is het voor incontinentiemateriaal of voor luiers? Dat is niet interessant. De kosten daarvan zitten in het vaste tarief. Sorry. Hoeven we helemaal niks meer te doen? Wel degelijk. Om al die huishoudens te faciliteren, hoogbouw met name voor gft, hebben wij op 550 punten gft-containers geplaatst, 240 liter containers. En de meeste, 500 daarvan, waren gft-bakken en beugels. En ik zei u net, ze zijn allemaal achter toegangscontrole. Een minicontainer en een beugel kan je niet afsluiten. En het laat zich raden wat daarin gebeurt. Daar zit inderdaad wel gft in, maar daar zit ook heel veel restafval in. Voor de binnenstad hebben we er gelijk voor gekozen om die dingen in een behuizing te zetten met een pasje. En daar zie je gelijk veel betere kwaliteit ... Ik had toch wat drinken mee moeten nemen. Veel betere kwaliteit van gft. Dat zit echt veel zuiverder qua gft, behalve dan dat je daar wel weer ziet dat er met enige regelmaat gft wordt aangeboden in een plastic zakje. Men doet zijn stinkende best, alleen net dat laatste beetje gaat even niet goed. Daarnaast hebben we een aantal compacte wijken en hoogbouw gebeuren op zakkenroutes voor pmd. Jullie noemen het hier pbd. Wij noemen het pmd. Die zakken krijgt men gratis. Er is 1 dag in de week dat dat wordt ingezameld. Dat zou je zeggen, dat is vrij frequent, dat moet lukken. Onze ervaring is wel dat de hele week zakken op straat liggen. En het laat zich raden wat daarmee gebeurt. En dat geldt niet voor alle zakkenroutes trouwens. Dat moet ik er wel even bij zeggen. Er zijn een aantal buurten waar dat in gebeurt. Top. Dank je wel. En juist voor die buurten zijn we aan het kijken, wat gaan we daar nu mee doen? De binnenstad hebben we al volledig voorzien van verzamelcontainers voor pmd. En ook in andere buurten zijn we daar nu mee bezig om te kijken, heeft dat effect? Wel die mensen de zakken geven, wel ervoor zorgen dat ze dat gedrag wat ze al vertoond hebben ... Want die pmd die in deze zak zit, is van uitstekende kwaliteit. Dat ze dat gedrag blijven vertonen, terwijl ze het toch in een verzamelcontainer gooien. Een andere uitdaging. U liet net al een paar foto's zien van vuilniszakken naast de container. Kennen wij ook al jaren. Ik geloof dat we in 2005 echt omgegaan zijn naar echt netwerken van ondergrondse containers. Sindsdien hebben wij bijplaatsingen. En we hebben pas sinds '23 ... U ziet hier 2 jaren, van 2024 ... Sorry, ik heb van 2024 nog niet met u kunnen delen, om de doodsimpele reden dat die cijfers net naar mijn raad zijn. En ik kan u niet informeren als zij dat nog niet zijn geweest. Ik kan u wel een beetje verklappen dat het in de lijn van 2023 ligt. Maar dan ziet u inderdaad dat ook in 2022 zijn we begonnen met registreren van bijplaatsingen. Dit is niet het aantal zakken wat we hebben geteld, want 1 registratie kan 1 zak zijn, het kunnen er ook 10 zijn. Ik vind deze manier van registreren niet heel fijn. Het is leuk dat we geregistreerd hebben, maar we gaan nu beter naar een ander systeem. We willen nu ook inderdaad naar een soort schouwsysteem. Dat je inderdaad ook aangeeft ... Ik weet niet of je dat kent van beeldkwaliteit voor de openbare ruimte, waar je inderdaad de hondenpoep, drollen, de sigarettenpeuken en zwerfafval telt. Daar krijg je een beeldkwaliteitsvorm van.

Dat willen we ook voor onze ondergrondse containers opzetten, zodat je inderdaad meer weet van, is het een enkele keer dat hier iets ligt, ligt er veel of ligt er af en toe eens een keertje wat? Dat je daar een beetje meer gevoel bij krijgt. En een ander geval wat u hier ziet, dat u denkt, in 2023 zijn er veel meer registraties. Dat klopt. Maar dat heeft ook heel duidelijk te maken met het feit dat we halverwege 2023 een boa met een handveger van ROVA, ROVA is onze afvalinzamelaar, elke dag op pad hebben gestuurd, gedurende anderhalf jaar, om juist in de buurten waar we wat meer bijplaatsingen hebben ook zwaar te handhaven. Maar registreer je wel elke keer. Vandaar dat je gelijk automatisch een stijging van het aantal registraties krijgt, terwijl het niet automatisch ook wil zeggen dat het straatbeeld in zijn geheel slechter is geworden. Ik vind het wat lastig om deze cijfers met u verder daarin te behandelen. De ontwikkeling van onze tarieven. Ik kan ze helemaal voor gaan lezen, maar dat heeft niet zo heel veel zin. In zijn algemeenheid kan ik rustig stellen dat als wij de tarieven van 2022 hadden doorgetrokken, de hoeveelheden afval, zoals we dat toen inzamelden, met de huidige tarieven hadden omgevormd, dan zaten we nu op zo'n 335 gemiddeld voor een huishouden, waar we nu ongeveer op de 300 zitten. U mag zelf bepalen of dat veel of weinig is. Dat was het even heel kort en krachtig.

De voorzitter: Dank u wel. Fijn dat u het zo kort en krachtig kon houden. Heel sterk.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer De Heer.

De heer De Heer: Een korte vraag over dat laatste. Zou u die cijfers nog een keer kunnen herhalen, want ik zat hier te lezen en toen hoorde ik ze en toen kon ik ze even niet plaatsen. Die laatste tarievecijfers.

De heer Kruizinga: Ik wil het met alle liefde met Sjaak nog een keer even delen, want ik heb ze namelijk net in artikel 45-vragen naar mijn raad moeten beantwoorden. Die zijn ook daar nog niet behandeld. We wachten nog even dat ik ze met u deel. Maar daar heb ik uitgerekend wat het gevolg zou zijn als wij de scheidingsresultaten van 2022 tegen de tarieven van nu zouden hebben gehouden. Want we zaten in 2022 ook met een afvalstoffendeckering van 85 procent. Nu op 100 procent. En de tarieven zijn enorm gestegen. Door de verbrandingstaks die erop is gekomen, is juist het restafval enorm omhooggegaan. En dan zie je inderdaad dat nu een gemiddeld huishouden in vastrecht plus variabel tarief bij elkaar een kleine 300 euro kwijt is, 295 zo'n beetje. Had je dat niet gedaan, dan zou je op ongeveer 335 uit zijn gekomen, pak hem beet. De precieze cijfers moet ik u schuldig blijven.

De voorzitter: Dank u wel. Geachte commissieleden, in het kader van tijd wil ik even checken of er inderdaad nog hele dringende vragen zijn, of we nog door moeten gaan, of we inderdaad naar een afronding kunnen gaan? Ik zag al wel een paar vingers, maar ik wil even met jullie meten waar we staan. Wie wil daar wat over zeggen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Wat mij betreft kunnen we wel ietsjes uitlopen, als dat goed is met de rest?

De voorzitter: Onze griffie moet wel door naar de volgende commissie. We hebben misschien een paar minuutjes, maar dan moeten we echt gaan stoppen. De vraag is, gaan we dat redden of zijn er echt nog heel veel vragen, waardoor we dit vanavond gewoon niet af kunnen ronden? Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Ik heb maar een hele korte vraag.

De voorzitter: Kijk ik heel even verder rond. De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik heb ook een vraag. Ik hecht er wel aan dat we gewoon, het is een belangrijk onderwerp, het zorgvuldig doen.

De voorzitter: Dat ben ik volledig met u eens, de heer Kuhlmann, vandaar dat ik het ook even vraag. We kunnen kijken of we inderdaad de heer Hartmeijer, de heer Kuhlmann en mevrouw Van Engelen nog even een vraag kunnen laten stellen en kunnen laten beantwoorden. En dan bepalen we of dit voldoende is en we kunnen afronden, of dat er nog vervolg nodig is. Akkoord? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank. Onze zorg zit natuurlijk juist bij die bijplaatsingen, bij de toename eventueel daarvan. Begrijp ik de heer Kruizinga goed dat ook ten opzichte van het oude systeem dat ongeveer hetzelfde is gebleven? Heb ik dat goed begrepen?

De heer Kruizinga: Ik zie absoluut wel een stijging. Het heeft waarschijnlijk ook te maken met het feit dat we een aantal zakkenroutes voor pmd hebben ingezet, waar ik over zei, die liggen de hele week op straat. En dan zie je inderdaad dat vuil, vuil aantrekt. Vandaar dat ik een voorstander ben om dat weer in verzamelcontainers te gaan doen. Los van het feit of ik dat allemaal voor elkaar ga krijgen. Maar dat is even iets anders. Dat is uiteindelijk mijn raad die daarover gaat. Maar je ziet, wij hebben denk ik iets meer containers dan Dordt. Wij hebben ongeveer een 1.200 ondergrondse restafvalcontainers en 400 grondstofcontainers. En wij komen inderdaad ook op een 40, 50 hotspots. Maar niet die 1.600 waar wij overal ondergrondse containers hebben. Het is echt niet zo dat onze hele stad versmeert. Ik weet wel dat er mensen zijn die die mening zijn toegedaan. Maar ik zie het niet.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik even het woord geven aan mevrouw Van Engelen, en dan kom ik bij de heer Kuhlmann.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Eventjes over inderdaad, bij het pmd-afval worden zakken gefaciliteerd, al jaren. En u noemde het voorbeeld van als je gft gaat inleveren, dan hebben mensen goede bedoelingen, maar het zit wel in een plastic zakje of in een restafvalzak. Is het ook mogelijk om als gemeente van die afbreekbare zakjes te faciliteren?

De heer Kruizinga: Dat is een van de maatregelen uit ons nieuwe grondstoffenplan, om daar te gaan kijken of dat werkt. En wil je dan plastic zakjes of ga je daar papieren zakken doen? Hebben de mensen liever een keukenemmertje? Ik vind dat heel lastig, want iedereen richt namelijk zijn keuken op zijn eigen manier in. Ik moet dat gaan beproeven hoe wij dat gaan doen. Maar het is wel degelijk iets waar we naar gaan kijken. Want juist als de mensen zo goed hun keukenafval scheiden, je krijgt er hartstikke mooi

gfe, etensresten, mee, wat enorm energierijk is. Wat ze juist bij dat composteren heel graag willen hebben. En dan zitten er plastic zakjes omheen. En dat is jammer, want het kan leiden tot afkeur. Maar dat is wel degelijk een optie.

De voorzitter: De heer Kuhlmann VVD.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Heel snel drie vragen. Eén, klopt het dat Zwolle pas het recycletarief heeft ingevoerd nadat in elke wijk bij alle punten ook de inzamel was op straat voor het groen, voor het plastic? Ik zie u knikken. Dan de tweede. Ik ben benieuwd, die GRIP-wagen klinkt als een heel interessant iets, of je wel of niet aan zo'n recycletarief doet. Die rijdt bij u. In elke wijk komt hij één keer in de twee weken langs. Ik weet niet of u dat op uw hoofd kan, maar anders misschien nog schriftelijk, hoeveel kost zo iets? Hoeveel ton bent u daaraan kwijt van die GRIP-wagen?

De heer Kruizinga: Dat ga ik voor u nakijken. Ik zal het eens even via ...

De heer Kuhlmann: Dank u, ben ik heel benieuwd naar. En dan de laatste. Ik zag de cijfers voor wat betreft de bijplaatsingen. Het laatste jaar dat er geen recycletarief was en het eerste jaar dat er wel recycletarief was. 40 procent meer bijplaatsingen. Heb ik u goed begrepen dat de cijfers voor het jaar daarna, 2024, u kunt ze nog niet helemaal openbaar delen, want dat is natuurlijk voorrecht voor de raad van Zwolle, maar liggen die in de lijn, zoals ook 2023, ook die 40 procent meer ten opzichte van het laatste jaar waarin er geen recycletarief was?

De heer Kruizinga: Nee, die liggen nog iets hoger, maar dat heeft inderdaad te maken met het feit dat we toen een heel jaar zware intensieve handhaving erop hebben gezet. Het zijn registraties, niet zakken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even de commissie rond. Zijn er voldoende vragen gesteld? Is er voldoende informatie verzameld? En kunnen wij mogelijk door naar een oordeelsvormende sessie? Ik zie de heer Hartmeijer met een vinger.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, wat mij betreft kunnen we naar een oordeelsvormende sessie met vraag, is de commissie voldoende overtuigd dat we dit recyclesysteem in Dordrecht gaan introduceren, denk ik.

De voorzitter: Ik kijk even naar mijn griffie of ze inderdaad heeft meegetypt met de politieke vraag. Dat heeft ze helemaal. Kan de commissie zich daarin vinden? Ik zie de heer Kuhlmann nog met een vinger.

De heer Kuhlmann: In de Agendacommissie van 28 januari zijn er ook politieke vragen geformuleerd. Onder andere, is het wenselijk om met een financiële prikkel gedragsverandering na te leven, vanuit Forum voor Democratie. En ook de politieke vraag, is het een goed idee om betalen per zak of per klike te introduceren in Dordrecht? Dat werd gesteund door zeven partijen. Ik hecht eraan dat ook de politieke vragen die eerder zijn verzameld, worden meegenomen.

De voorzitter: Dat lijkt me een heel redelijk voorstel. Ik zag de heer De Vries. En dan nog de heer De Heer. De heer De heer.

De heer De Heer: Voorzitter, begrijpelijke vragen van de heer Kuhlmann.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, uw microfoon.

De heer Kuhlmann: Pardon.

De heer De Heer: Wat mijn betreft zijn die politieke vragen redelijk impliciet van de vraag die de heer Hartmeijer stelde. Maar prima en steun daarvoor. En inderdaad, wat ons betreft zo snel mogelijk naar een oordeelsvorming.

De voorzitter: Is de duur voor de oordeelsvormende vergadering anderhalf, twee uur? Wat is uw wens?

De heer Kuhlmann: Gelet op de importantie van het onderwerp dan zeg ik, laten we daar niet in tijdnood komen. Laten we dat ruim inplannen.

De voorzitter: Twee uur, acceptabel voor de commissie? Helemaal goed. Dan hebben we dat bij deze afgesproken. Deze vergadering gaat door naar een twee uur durende oordeelsvormende vergadering, met de nieuwe politieke vraag en de twee politieke vragen die al eerder zijn genoemd. En dan dank ik u voor uw aanwezigheid. Wilt u denken aan uw flesjes, uw bekertjes, kopjes. Dank voor de sprekers. Dank voor de gasten. En fijne avond.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 15 april 2025.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden